

Belsőépítészethez igazodva

Belső terek világításakor napjainkban egyre inkább a tér belsőépítésének, berendezőjének elképzeléseit is figyelembe kell venni azért, hogy a látvány egységes koncepciót tükrözzön. Erre elsősorban igényes belső tereknél, közösségi tereknél van szükség, ott, ahol nem sajnálják a pénzt a belsőépítészeti tervezésre, üzletberendezőre, világítástervezőre. Ilyenkor a beruházó tudatában van annak, hogy az erre a célra fordított kiadások megtérülnek, mert oda belépve az érdeklődő első látásra érzékeli a szolgáltatás minőségének igényességét.

Az igényes beruházók, de a belsőépítészek is tudják, hogy a világítástechnika önálló szakterület, mely annyira sokrétű, és az eszközök olyan széles tárháza áll rendelkezésre, hogy ezek közül a legmegfelelőbbek kiválasztását célszerű lenne szakembereknek végezniük. Mindez fordítva is igaz. Csak világítást tervezni egy térben, a térbelső elrendezésének figyelmen kívül hagyásával: bizony igencsak furcsa látványok keletkezhetnek, minthogy vannak is.

Utazási iroda világítási berendezése

A szoros együttműködés jó példáját mutatja az egyik budapesti utazási iroda kialakítása. A belsőépítész az ügyfélszolgálati iroda kialakításánál figyelemmel volt a személyzet tevékenységi körönkénti elhelyezésére, csoportosítására. Az egyedire tervezett pultok

megvilágításánál a jó látási körülmények minél előnyösebb biztosítása volt a cél, ezért ide a 111 mm átmérőjű alumíniumtűkrös halogénlámpás, 360 fokban irányítható lámpatestek kerültek betervezésre. A személy-

zet háta mögött található szekrények, tárolók, polcok világítását pedig kompakt fénycsöves lámpatestek biztosítják (1. ábra).

Az iroda várótéri részében kisebb megvilágítási szintre volt szükség, ezért itt rész-

ben elszórtan kompakt fénycsöves mélysugárzókat alkalmaztak (2. ábra), másrészt az irodát szinte kettészelve egy mattüveg álmennyezet került felszerelésre, ami mögé szabályozható fénycsöves világítás készült. A világító álmennyezet a bejárati ajtótól a tárgyalókhoz vezető ajtóig tart. Ezáltal a fény szinte bevezeti az oda betérőt a tárgyalókba. A térben lévő oszlopokat belsőépítészeti elemként jelenítette meg a tervező, üveggel körbeborította, és mögötte üvegzúzalékkal töltötte meg. Az oszlopokra szerelt sűrűlőfények e megoldást hivatottak kiemelni, a zúzalékról csillogó fények szóródnak szét a térben. A burkolatok és a bútorzat sötét színű, ezért a világításméretezésnél erre különösen figyelni kellett.

A tárgyalóknál egyrészt követelmény volt a sötét tárgyalóasztal jó megvilágítása, másrészt a falakra kerülő térképek és egyéb segédanyagok derítése. A tárgyalóasztalt a köréje helyezett székek számával azonos számú hidegtükrös halogénlángos süllyesztett lámpatest világítja, míg a falakat az álmennyezet mögé rejtett fénycsövek derítik (3. ábra).

A kirakatokat és az ide elhelyezett utazási ajánlatokat bilenthető fémhalogén lámpás mélysugárzók emelik ki környezetükből. Az utazási iroda többi részét, amelyek nem tartoznak az ügyfélterekhez, képernyős munkavégzéshez alkalmas fénycsöves lámpatestek világítják. Valamennyi beszerelt fénycső 3000 K színhőmérsékletű és javított színvisszaadású.

Számítástechnikai szaküzlet világítása

A másik igencsak izgalmas feladat egy nagykörúti számítástechnikai üzlet belsőterei megvilágítása volt. A korszerű berendezés, a nagy belmagasság, az ott kapható laptopok és egyéb számítástechnikai eszközök igencsak a korszerű világítási megoldásokra készítették a tervezőt.

A fehér falak közé elhelyezett üveg és rozsdamentes acélszerkezetből készült polcok, tárolók, kiszolgálópultok high-tech jellegűt adtak az üzletnek. A belmagasságnak köszönhetően lehetőség nyílt a fémhalogén lámpás mélysugárzók alkalmazására. Ezeket a mennyezet belsőépítészeti kiképzéséhez igazodva lehetett elhelyezni, figyelve arra, hogy ezáltal az üzlettér általános megvilágítása jó legyen, valamint a termékekre, kiállítópultokra is megfelelő mennyiségű fény jusson. Az álmennyezet mögé - amely íves kialakítású - kék és fehér színű fénycsöveket rejtettek el. A kéknek dekorációs szerepe van, ezáltal a térben még jobban érezhetővé válik az üzlet

high-tech jellege. A fénycsöveket - közvetett világításként - az üzletbe jutó természetes fény pótlására használják napközben (4., 5. ábra).

A kirakat mélysége igencsak kevés ahhoz, hogy az ott elhelyezett tárgyakat klasszikus módon meg lehessen világítani. Ezért a kirakatot részekre osztó oszlopok mellé 80 W-os T5-ös fénycsöveket helyeztek el. A fénycsöveket erre a célra készített, egyik oldalán megfelelő szélességű horonymarással ellátott rozsdamentes acélszövegbe helyezték. A hornyolt résszel a kiállított tárgyak irányába fordított rozsdamentes acélszövegből kiáramló fény egyenlete-

sen szórtan deríti a kirakatot. Ezt a világítást egészítik ki a kirakat mennyezetébe süllyesztett fémhalogén lámpás lámpatestek. A fentiekben leírt módon kialakított kirakatvilágítás nem kápráztatja az arra járókat.

Az üzlet hátsó traktusában található kivetítőket, vetítőlámpákat, állványokat stb. árusító rész világítása egyszerűbb feladat volt, részben a berendezés egyszerűsége miatt, másrészt pedig a kisebb belmagasság következtében. Ebben az esetben a jó színvisszaadás és az egyenletesség - a könnyű átrendezhetőség miatt - fogalmazódott meg világítási kritériumként. Mindkét munkánál a világítást a Prolux Kft. munkatársai tervezték.

A bemutatott példák bizonyítják a beruházó és a különféle szakmák együttgondolkodásának és együttműködésének sikerességét. Ezekben az esetekben nagyon fon-

tos, hogy a világítástervező fényben, világítási megoldásokban gondolkodjon, és ne termékben, lámpatestben. Azt kell kitalálnia, hogy a belsőépítész vagy a beruházó által elképzelt látványt miképpen tudja megvalósítani, milyen jellegű eszközökkel, majd a rendelkezésre álló termékek közül közösen kiválasztják az oda legmegfelelőbbet.

Ne feledjük azonban, hogy a világításnak fényszolgáltatási funkciója van, azaz láttatnia kell a teret és a tárgyakat, de a világítás céljára kiválasztott eszközöknek esztétikailag illeszkedniük kell a belsőter kialakításához. Ezért téves napjaink azon

gyakorlata, miszerint belsőépítészek, villamos tervezők elkötelezik magukat egy-egy gyártmány mellett, amelynek hatása alól már nem tudnak szabadulni. Megoldásokban és termékekben célszerű gondolkodni, mint teszik azt nyugat-európai és amerikai világítástervező irodák. Igaz, ezek az irodák függetlenek minden gyártótól, villamos terveket nem is készítenek, a belsőépítészek, építészek és világítástervezők együtt, a látványban gondolkodnak. Tehát ott egy feladatot nem valamelyik cég forgalmazójának a munkatársa „enterezi” le és adja el az oda illő, nem illő termékeket - a fontos, hogy világít alapon -, hanem tudatosan vannak kialakítva a világítási megoldások. Egyszer talán mi is eljutunk arra a gondolkodási szintre. Csíráit már látni, igaz egyelőre csak elvétve.

Z. Nagy János